

Ärendenummer
TRV 2023/133676
Motpartens ärendenummer
2789/2022

Dokumentdatum
2024-04-04

Konfidentialitetsnivå

Mottagare
remiss@boverket.se

Kopia till
Diarielcenter Trafikverket
Webb- och projektstöd
Ärendeberedning Planering

Trafikverkets yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter om regionplan och konsekvensbeskrivning

En digital samhällsbyggnadsprocess

Trafikverket ser ett stort värde i att arbetet med en digital samhällsbyggnadsprocess går framåt, då digitalisering på sikt kommer att göra samhällsbyggnadsprocessen enklare, snabbare samt mer öppen och korrekt.

Trafikverket är positiv till att det blir enklare att få en överblick av planeringen i ett större geografiskt område. Det kommer att underlätta jämförelser och analyser av nuvarande och planerad markanvändning, möjliggöra återanvändning av information. Vi delar uppfattningen att digitala regionplaner, tillsammans med digitala översiktsplaner, kan underlätta dialogen mellan kommuner, regioner, länsstyrelsen och Trafikverket.

Föreslagna föreskrifter om regionplan känns som en naturlig utveckling av den digitala samhällsbyggnadsprocessen tillsammans med föreskrifterna om översiktsplan. Trafikverket vill berömma Boverket för en ökad tydlighet i detta förslaget: det är tydligt att förändringarna endast gäller hur informationen i kartan ska identifieras digitalt, och ingenting om regionplanens övriga innehåll eller roll. Det upplevde vi som otydligt i föreskrifterna för digitala översiktsplaner.

Trafikverket ser det som positivt att den digitala informationen blir lättare att använda för andra aktörer i senare skeden i samhällsbyggnadsprocessen. Det ställer krav på att alla aktörer kan hantera och använda den digitala informationen. Det förutsätter också ett system där data lagras vid källan och inte hos alla enskilda aktörer.

Trafikverket delar uppfattningen att det inte finns något alternativ till en digital omställning utifrån EU-regler som inspiredirektivet och öppna

Ärendenummer
TRV 2023/133676
Motpartens ärendenummer
2789/2022

Dokumentdatum
2024-04-04

datalagstiftningen med krav på digital tillgänglighet. Det är därför av största vikt att man ser på helheten i digitaliseringsprocessen, och inte bara på enstaka delar som digitalisering av region- eller översiktsplan.

Trafikverkets roll i digitala regionplaner

Trafikverket delar uppfattningen att förslaget bidrar till en ökad förväntan på att statliga myndigheter ska göra samma digitala omställning som nu läggs på regioner och kommuner. Trafikverket ser ett behov av att även andra delar i samhällsbyggnadsprocessen samordnas och ensas för att digitaliseringens möjligheter verkligen ska kunna utnyttjas.

Trafikverket är skyldiga att tillhandahålla underlag för tillämpningen av 3-5 kap. miljöbalken och plan- och bygglagen. För att den digitala samhällsbyggnadsprocessen ska kunna fungera som tänkt, krävs en standard för hur statliga och regionala planeringsunderlag ska vara uppbyggda och vad de ska innehålla. Det räcker inte med att digitalisera befintliga underlag utan att först specificera vad som utgör ett planeringsunderlag, och det är liten poäng med att alla statliga myndigheter gör sin egen bedömning.

Trafikverket anser att berörda statliga myndigheter ska bli involverade i länsstyrelsens arbete med att utveckla digitala lägesbestämda granskningsyttranden. För att det ska vara möjligt behöver de statliga verken kunna lämna lägesbestämda yttranden, vilket i sin tur kräver en utvecklad gemensam arbetsprocess mellan de statliga verken och Länsstyrelsen. Om endast delar blir digitala och andra fortsätter som idag, kommer det inte vara möjligt att växla ut alla nyttor med digitalisering.

Även om föreskrifterna i sig inte tar upp processen att ta fram en regionplan, vill Trafikverket betona vikten av att samråd, granskning, kommunikation, diarietföring, arkivering och långtidsbevarande blir digital. Att arbeta med standardiserad och kategoriserad information endast i en karta kommer inte att leda till en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess.

Den ökade digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen ställer krav på ökad kompetens och förändrade arbetssätt inom Trafikverket, vilket kräver en omfördelning av resurser. Trafikverket behöver också ha rätt verktyg för att läsa och använda de digitala planerna.

Ärendenummer
TRV 2023/133676
Motpartens ärendenummer
2789/2022

Dokumentdatum
2024-04-04

Informationssäkerhet

Trafikverket delar uppfattningen att digitala regionplaner, framförallt tillsammans med digitala översiktsplaner, ställer krav på en utökad riskbedömning av informationen i planen. Som Boverket anger kommer det att krävas vägledning från statliga myndigheter för att bedöma vilken information som kan, ensamt eller på aggregerad nivå, utgöra risk för rikets säkerhet. Det behöver därför finnas en gemensam statlig syn för vilken typ av information som kan utgöra risk för rikets säkerhet och hur den bedömningen ska göras.

Föreskrifterna och innehåll i kartan

Föreskrifterna anger hur informationen i kartan ska identifieras. Trafikverket ser en risk för att stora mängder text placeras i rutor kopplade till en geografisk yta i kartan, där läsaren får klicka sig runt på jakt efter information. Det försvårar en överblick och att veta att man tagit till sig all information. Det gäller såväl under samråd och granskning som när planen är färdig. Det digitala formatet kan också innebära svårigheter att se förändringar från samråd till granskning och antagen plan.

Informationen i tabell 1 och 2, som återfinns i 3 kap. i föreskrifterna, bör förtydligas med att regionen ska ange om man avser ändra, utveckla eller bevara markanvändningen. Trafikverket ser inte motiven till att grunddragen för användningen av mark- och vattenområden i tabell 1 endast utgörs av 1 möjlig identifikation (jämfört med 4 i föreskrifterna för översiktsplan), och menar att dessa borde likställas.

Liksom föreskrifterna för digital information i översiktsplanen ser Trafikverket svårigheter i att lägesbestämma viss typ av information som av naturen är mer övergripande och strategisk snarare än lägesbestämd; till exempel vissa miljökvalitetsnormer, regional utvecklingsstrategi, bostadsförsörjning samt förhållandet till nationella, regionala och kommunala mål, planer och program.

Föredragande, samråd och sakgranskning

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef för nationell samhällsplanering Linda Göransson. Föredragande har varit nationell samhällsplanerare Stina

Ärendenummer
TRV 2023/133676
Motpartens ärendenummer
2789/2022

Dokumentdatum
2024-04-04

Petterson. Samråd har skett med samhällsplanerare, utredare och strategiska planerare i Region Mellersta, Östra, Södra, Västra samt Norra. Samråd har också gjorts med digital strateg Björn Pauli på Verksamhetsutveckling, strategisk planerare nationell Magnus Bengtsson på Strategisk planering samt strateg Anna Modin på Strategisk utveckling.

Linda Göransson

Chef Nationell samhällsplanering

Kontaktuppgifter

Stina Pettersson
Nationell samhällsplanerare

stina.a.petterson@trafikverket.se
Direkt: 010-124 42 25

Trafikverket
211 18 Malmö
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/133676, Motpartens ärendenummer 2789/2022, Dokumentdatum 2024-04-04, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.[Konfidentialitetsnivå]

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Trafikverket
781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Stina Pettersson
Nationell samhällsplanerare
Verksamhetsområde Planering
Direkt: 010-124 42 25
stina.a.petterson@trafikverket.se